

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Μεγάλο ζήτημα δημιουργήθηκε τελευταία στον τόπο μας με τις γυναίκες υπαλλήλους. Αφροσύνη έδωσαν ή πρόθεση ενός διευθυντού εφημερίδος να προσελκύση αναγνώστες με κάτι χτυπητό έστω και διασύροντας τις εργαζόμενες Έλληνίδες και ή εγωϊστική αντίληψη ενός διευθυντού Τραπεζίης που νόμισε πως μπορεί ένας άνθρωπος να γίνει ο υψηλός τιμητής μιας ολόκληρης τάξης ανθρώπων που ζητούν να κερδίσουν τη ζωή τους με τη δουλειά. Όλα αυτά δέν μās εκπλήτουν. Αποτελούν για τον αντικειμενικό παρατηρητή ένα κοινωνικό φαινόμενο που ανάλογά του φανερώθηκαν και σ' άλλες χώρες. Εκείνο μόνο που κάνει εντύπωση είναι ο τόνος με τον οποίο έγιναν και οι δηλώσεις και ή αφήγηση άλλων ανακριβών λεπτομερειών. Μα και αυτός δέν μπορεί ασφαλώς να θίξει τις εργαζόμενες Έλληνίδες. Απλά δείχνει με πόση ελαφρότητα εξετάζονται στον τόπο μας μερικά ζητήματα εξαιρετικά σοβαρά, και εντελώς ζωικά για τη σημερινή κοινωνική μας ζωή.

Κι' άλλου είπαν στίς γυναίκες που δούλευαν να γυρίσουν στα σπίτια τους, όταν οι θεσούλες που κατείχαν και τό μισθόμο που έπρεσαν έγιναν επιθυμητά από τους άνδρες που χάρι στην οικονομική κρίση—γενική στη μεταπολεμική εποχή—δέν μπορούσαν να κερδίσουν τό ψωμί τους σ' άλλες δουλειές. Κι' άλλου είπαν στίς γυναίκες πως δέν είναι ικανές να δουλέψουν, οι ίδιοι μάλιστα άνθρωποι που τον καιρό του πολέμου όταν έλειπαν τα χέρια και αυτοί ποίμειναν πίσω άνοιγαν νέες χροσές δουλειές, προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να τις προσελκύσουν και σέ επαγγέλματα καινούργια γι' αυτές και μάλιστα ήμνοούσαν την εύκολη προσαρμογή τους και τις ικανότητές των.

Και άλλου όσοι κοροσμένοι γύριζαν πίσω από τα χαρακώματα και με δικαιολογημένη αγανάχτηση έβλεπαν όσους τάπέφυγαν νάχουν άνεβεϊ στίς ψηλές θέσεις ώφελημένοι από την απουσία τους και να χαίρονται τον πλοΰτο που αυτοί κινδυνεύοντας τη ζωή τους είτοιμασαν, νοιώθοντας πως θάταν άδύνατο να βγάλουν απ' τις θέσεις αυτές τους ισχυρούς, σιράφηκαν στίς γυναίκες, που συνεκέντρωσαν κι' όλας την έχθρότητα που σάν

μαγνήτης τραβῆ κάθε νέο στοιχείο σέ όληρεσίες μάκρο που ή ρουτίνα κυριαρχεί. Τις θεσούλες τους τις ποΰσαν τώρα έστω και προσοφονά, έστω για να κάνουν τό πρώτο βήμα μέσα στη διοίκηση ή τους ιδιωτικούς οργανισμούς όπου ή επιτυχία των άλλων αύξανε περισσότερο τό δίκαιο φθόνο τους και όπου όπισοδήποτε ήλιζαν ν' άοάζουν σέ μίαν ήρεμη ζωή, ύστερα από την άγρια πάλη, τόσων χρόνων.

Αημοιοούσαν κι' αυτοί πως ή δουλειά της γυναίκας κοράτησε τό σπίτι, πως έξασφάλισε τό ψωμί των παιδιών ή των άνίκανων γονιών τους. Αημοιοούσαν πως μαζί τους έφεραν από τα χαρακώματα και πληθος άνίκανους που και για να συντηρηθοΰν ακόμα είχαν ανάγκη από την οικονομική συνεισφορά της γυναίκας. Και δέν ήνωσαν άμέσως πως σ' τό διάστημα πουλειπαν άλλαξαν εντελώς οι οικονομικοί όροι και πως αν τέλειωσε ο στρατιωτικός πόλεμος ήγησε πίσω τον έναν άλλο αγριώτερο ίσως, την οικονομική πάλη, τον άγριο άγώνα ποΰναι έποχρωμένο να κάνει κάθε Κράτος και κάθε άτομο για να συντηρηθεί, για να ζήσει.

Μα σιγά σιγά ή καταιγίδα άρχισε να περνά.

Και όχι μόνο δέν σήμανε τό τέλος της εγομασίας της γυναίκας μα έδειξε όλοφάνερα πως είναι κι' αυτή άπαραίτητη σ' τό έργο της μεταπολεμικής αναδημιουργίας. Και όχι μόνο δέν συνέτριψε την εργαζόμενη γυναίκα με την τόνωση, της δυνάμωσε τη θέληση, την συνήθισε να αντικρούζει τη πύλη όχι με τα μάτια του συναισθήματος, όπως είχε συνηθίσει ως τώρα από την ιδιαίτερή της ανατροφή, μα με την ψυχραιμία και την επιμονή που δίνει ή αυτοπεποίθηση. Σύγχρονα μέσα στον άγώνα αυτό, ή γυναίκα ήνωσε όλα τα αγαθά της όργάνωσης και της αλληλεγγύης και ακόμα και την αξία που έχει και στους οικονομικούς άγώνες ή απόχτηση πολιτικών δικαιωμάτων. **Με όλα τα εμπόδια κάθε μέρα άνά να υποχωρήσει ή εργαζόμενη γυναίκα καταχτά και νέο έδαφος.**

Σε μās ή καταιγίδα αυτή φτάνει άγοότερα. Είχαμε και προδύ χρόνων μερικά προμηνήματα, μερικάς μύθους που πέρασαν καταστροφεικές σ' τό κύκλο των

δημοσίων επηρεσιών, μὴ δὲν εἶχαν γενικά χαρακτηριστικά αντιφεμινιστικό. Ἀπλῶ πέρασε κι' ἀπὸ τις γυναῖκες τὸ ρεῦμα τῆς κατάργησης θέσεων καὶ ποτὲ ὡς σήμερον δὲν ἀκούστηκε ὑβριστικὴ φωνὴ γιὰ τὴν ἐργαζόμενη γυναῖκα στὸν τόπο μας σ' αὐτὸ τὸν τόνο.

Πῶς θὰ τὴν ἀντιμετωπίσουν οἱ Ἕλληνίδες τὴν καταιγίδα αὐτὴ πὸν θάνατο τόσο ἐντονότερη καὶ τόσο διαρκέστερη ὅσο καὶ ἡ οἰκονομικὴ κρίση πὸν ἄρχισε κι' ὅλας;

Κλεισμένες στὴν ἀτομικιστικὴν ἀντίληψη πὸν ἐκφράζεται στὸ «ὅποιος σωθεῖ» καὶ καταβάλλοντες ἰδιαίτερα προσωπικὰ μέσα κάθε μιὰ; Στιγνίζόμενες στὴν τυχὸν ἰκανότητά τους ἢ στὸ ὅτι κατέχουν μερικὲς ἐμπιστευτικὲς θέσεις; Δείχνοντας ψυχὴ σκλάβου καὶ ἀκύνου καὶ κάθε φροῦ χαμηλότερα γιὰ τὰ δέχονται τὰ τυπήματα; Συναισθηματικά, μὲ τὴν ψυχὴ σφιγμένη ἀπὸ θλίψη ἢ μοιρολατρικὰ μὲ τὴν νωθρότητα τῆς σκέψης ποῦχει κάθε ἀνατολίτης;

Ἡ συναίσθηση τῆς ἀδικίας πὸν τοὺς γίνηκε θὰ ποῦς ξυπνήσει τάχα τὴ συνείδηση τῆς γυναικείας ἐπαγ-

γελματικῆς ἀλληλεγγύης; Ἡ παραγνώριση τῆς ἰκανότητάς τους, ἡ μειονεκτικὴ ἠθικὰ καὶ ἔθικὰ θέση τους θὰ τοὺς δόσουν τὴν τόλμη πὸν δίνει ἡ ἀγανάκτηση γιὰ τὰ ἀποστομώσουν μὲ τὴ φωνὴ τῆς ἀλήθειας κάθε καινούργιο ὑβριστὴ τους; Ἄς ἔχουν ἐπ' ὄψην τους πῶς σ' αὐτὲς ἔτυχε ὁ δύσκολος κληρὸς τὰ ἀνοίξουν τὸ δρόμο στὶς νέες πὸν φθάνουν. Ἔχουν διπλὴ τὴν εὐθύνη καὶ ἀτομικὴ καὶ ὁμαδική. Γιὰ αὐτὲς εἶναι ἡ πρωτοπορεία μιᾶς μεγάλης κοινωνικῆς κίνησης πὸν σ' αὐτὲς στηρίζει ὅλες τῆς τὶς ἐλπίδες καὶ πὸν ἀπ' αὐτὴ πάλι θὰ ἀντλήσουν τὴν δύναμη πὸν δίνει ἡ πίστη σὲ μιὰ ἰδεολογία. Ὁ σημερινὸς ἀγῶνας τῆς ἐργαζομένης γυναίκας εἶναι ἓνα μέρος τοῦ μεγάλου φεμινιστικοῦ ἀγῶνα κι' αὐτὸς πάλι συνεχίζει τὴν προαιώνια πάλη τῶν ἀδικημένων μέσα στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Μὰ οἱ κοινωνικοὶ ἀγῶνες δὲν κερδίζονται μὲ τὴν παθητικὴν ἐγκαρτέρηση καὶ τὴν ἀτομικιστικὴν ἀπομόνωση. Οἱ μονάδες χάνονται μέσα στὶς καταιγίδες τους καὶ οἱ δειλοὶ εἶναι τὰ μοιραῖα τους θύματα.